

61. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA

Trst v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi

Letos se seminarja v Ljubljani udeležujejo 109 slušateljev iz 26 držav

Melita Forstnerič Hajnšek

V organizaciji Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani poteka od 7. julija v Ljubljani 61. seminar slovenskega jezika, literature in kulture (SSJLK), ki pogumno nadaljuje pot v sedmo desetletje svojega obstoja, se po preteku precejšnjega časovnega obdobja – avstrijska Koroška, Rezija in Slovensko primorje so bili namreč teme 8. in 9. Seminarja – znova selimo v slovensko zamejstvo. Ali raje – z besedami slovenskega skladatelja, etnomuzikologa, slovenista in etimologa Pavleta Merkuja (1927–2014) – predmestvo. Povedano še bolj natančno, v Trstu. Ta je bil do začetka prejšnjega stoletja po številu slovenskih prebivalcev največje slovensko mesto, ki ga je pisatelj, odvetnik in politik Ivan Tavčar (1851–1923) – in zatem pisatelj Ivan Cankar (1876–1918), ki je med letoma 1907 in 1918 v Trstu predaval (vsaj) sedemkrat – povsem upravičeno poimenoval 'pljuča', a Ljubljano 'srce' Slovenije, je v uvodu letošnjega zbornika 61. SSJLK zapisala predsednica seminarja **Urška Perenič**.

Iz utemeljitve Toporišičevega priznanja Marti Pirnat Greenberg

Marta Pirnat Greenberg je svojo strokovno pot slovenistke začela kot raziskovalka, še zlasti zgodovine slovenskega jezika. /.../ Po preselitvi v ZDA je svojo zaposlitev nadaljevala kot lektorica in prevajalka. Med drugim je v slovenščino prevedla znanstveno monografijo svojega moža, Marca L. Greenberga, Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika (Maribor: Aristej, 2002), v angleščino pa ljudske pripovedi s področja Bohinja Marije Cvetek The Tales from Bohinj (Ljubljana: ZDSLU, 2000). /.../ Od začetka njene zaposlitve leta 2001 na Univerzi v Kansasu je svoje strokovno znanje in izkušnje usmerila v dodelavo in stalno strokovno dopolnjevanje gradiva za pouk slovenščine. Ob krčenju jezikovnih programov na ameriških univerzah je Kansas ostal eno redkih univerzitetnih središč, kjer so ohranili poučevanje slovenščine. Veliko odmevnost in s tem zlasti strokovno potrditev je doživel njen učbenik Colloquial Slovene: The Complete Course for Beginners, ki ga je izdala ena najuglednejših svetovnih založb Routledge (2011, 2012). Učbenik sestavljajo knjiga in dve zgoščenki, ki so dostopni v tiskani obliki in tudi prek spleta. Namenjen je predvsem govornem angleščine, ki se učijo slovenščine kot tujega jezika, in zato narejen na angleški osnovi, opremljen za samostojno učenje slovenskega praktičnospraznega jezika. Učbenik predstavlja zbir strokovnih in pedagoških izkušenj Marte Pirnat Greenberg, ki jih je nabirala na različnih ustanovah v tujini. Bil je izjemno uspešen, saj je uspel približati slovenščino tako širokemu krogu bralcev in učencev, številnim uporabnikom uporabnikom po svetu, zato avtorica pripravlja prenovljeno izdajo. /.../ Marta Pirnat Greenberg je tako strokovno kot zasebno ves čas ostala v rednem in kontinuiranem stiku s Slovenijo. Ves čas svojega življenja in delovanja v tujini ostaja zvesta slovenščini ter stroki, njen prispevek k prepoznavnosti slovenščine, slovenske literature in tudi širše kulture je zares velik.

Narodni dom v Trstu Foto: Matija Stepišnik

kulture. Letos se ga udeležuje 109 udeležencev, od tega 85 študentov in 24 zaposlenih, dobra polovica jih dela na univerzah, inštitutih in šolah v tujini. Prihajajo iz 26 držav: Poljska, Avstrija, Italija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Belgija, Madžarska, Slovaška, Srbija, Ukrajina, Nemčija, Severna Makedonija, Velika Britanija, Češka, Japonska, Kitajska, Rusija, Španija, Argentina, Bolgarija, Črna gora, Francija, Litva, Madagaskar, Portugalska, Romunija. Letošnja krovnna tema je Trst v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi.

Predsednica seminarja je spomnila, da je Cankar Trst razglasil za "pljuča" Slovenije

Zadnja leta na začetku seminarja tradicionalno podelijo Toporišičevo priznanje za izkazano večdesetletno sodelovanje in krepitev sodelovanja med ustanovami oziroma posamezniki na področju slovenistike. Letošnja prejemnica je **Marta Pirnat Greenberg**, zaslužna predavateljica na Univerzi v Kansasu v Združenih državah Amerike.

"S Seminarjem slovenskega jezika, literature in kulture (SSJLK), ki pogumno nadaljuje pot v sedmo desetletje svojega obstoja, se po preteku precejšnjega časovnega obdobja – avstrijska Koroška, Rezija in Slovensko primorje so bili namreč teme 8. in 9. Seminarja – znova selimo v slovensko zamejstvo. Ali raje – z besedami slovenskega skladatelja, etnomuzikologa, slovenista in etimologa Pavleta Merkuja (1927–2014) – predmestvo. Povedano še bolj natančno, v Trstu. Ta je bil do začetka prejšnjega stoletja po številu slovenskih prebivalcev največje slovensko mesto, ki ga je pisatelj, odvetnik in politik Ivan Tavčar (1851–1923) – in zatem pisatelj Ivan Cankar (1876–1918), ki je med letoma 1907 in 1918 v Trstu predaval (vsaj) sedemkrat – povsem upravičeno poimenoval 'pljuča', a Ljubljano 'srce' Slovenije, je v uvodu letošnjega zbornika 61. SSJLK zapisala predsednica seminarja **Urška Perenič**.

Letošnja predavanja se lotevajo Krajevnih imen na Tržaškem, avtorji so **Matej Šekli**, **Nina Pahor** in **Marko Snoj**; Opis sodobne jezikovne krajine v Trstu avtoric **Andreje Žele** in **Rade Lečič**; Primoža Trubarja v Trstu nekoč in danes avtorja **Mirana Košute**; Zgodovine in literarne klasike tržaških "predmejcev" **Igorja Grdine**; Borisa Pahorja (1913–2022) – velikega srca v mestu v

zalivu Urške Perenič; Pesniških prepletanj od Trsta do Benečije avtorice **Ane Toroš**; Narodnega doma v Trstu avtorjev **Boruta Klabjana** in **Gorazda Bajca**; Srečka Kosovela, Vladimirja Martelanca in tržaške veje Mednarodnega proletkulta 1922–1923 **Ravela Kodriča**; Utrinkov iz preteklosti zgodnjega Trsta ob pomoči svetih zavetnikov: Skica češčenja tržaških nebeskih priprošnjikov avtorja **Ferdinanda Šerbelja**. V posebnem razdelku Parada mladih pa se predstavljajo **Mia Hočevar** s predavanjem Trst kot izhodišče in navdih v literarnem delovanju Marice Nadlišek Bartol, **Urh Ferlež** s predavanjem Tržaško (literarno) življenje Ludvika Oblaka in Zorka Simčiča, ter **Marco Dorigo** s predavanjem Naša je pravica! Kaj nam spomeniki, napisi in stavbe povedo o vprašanju javnega prostora na Tržaškem po letu 1945. Predavatelji prihajajo z Univerz v Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici, Trstu. Strokovni program seminarja zajema lektorske vaje, vaje iz konverzacije oziroma utrjevanje snovi, fonetične vaje, vaje iz konverzacije s študentkami in študenti ljubljanske slovenistike in ducat strokovnih predavanj. V popoldansko-večernem času seminarja poteka spremljevalni program.